

איגרת המפמ"ר

יג בניסן תשפ"ו 31/3/2026

למידה אוריינית ביסודי

עשרת השבועות האחרונים של שנת הלימודים תשפ"ו

עמיתים יקרים, שותפיי להוראת העברית, אנו ניצבים בפתחו של השליש האחרון לשנת הלימודים, תקופה המזמנת לנו חלון הזדמנויות קריטי לביסוס המיומנויות האורייניות של תלמידינו. איגרת זו מציגה מתווה פדגוגי ממוקד לעשרת השבועות האחרונים של השנה, אשר נבנה מתוך מטרה להבטיח רציפות לימודית והתקדמות שפתית גם בתוך מציאות מורכבת ומשתנה.

תוכן עניינים

[השפעת אירועי התקופה על הלמידה האוריינית של הילדים ביסודי בהסתכלות רחבה](#)

[אסטרטגיות פעולה](#)

[גישה הוליסטית ופרסונלית](#)

[עוגנים בשגרת הלמידה האוריינית](#)

[משאבים ויוזמות](#)

מיקוד

[כיתות א](#)

[כיתות ב-ג](#)

[כיתות ד-ה](#)

כיתות ו

השפעת אירועי התקופה על הלמידה האוריינית של הילדים ביסודי בהסתכלות רחבה

קיים חשש שאובדן ימי הלמידה ושהפערים שנוצרו בעקבותיהם עלולים להשפיע על השגת אבני דרך בהתפתחות השפתית והאוריינית של התלמידים, במידה שלא יקבלו מענה הולם.

הפגיעה בסדירות הלמידה, אובדן ימי הלמידה והמעבר ללמידה מקוונת מרחוק הפחיתו במידה ניכרת את ההזדמנויות ללמידה שפתית ואוריינית. בד בבד עם הפגיעה במיומנויות המהוות את התשתית ללמידה האוריינית: תפקודים רגשיים, חברתיים וקוגניטיביים, המתרגמים בין השאר לפניות ומוטיבציה ללמידה, ויסות רגשי, ויסות קשבי וריכוז. כתוצאה מכך, עשויים להיווצר בקרב חלק מהתלמידים פערים בתפיסת המסוגלות העצמית ובתפיסתם את עצמם כלומדים עצמאיים.

יתרה מכך, **המעבר ללמידה מקוונת מרחוק מעמיקה את הפערים החברתיים**. למידה מקוונת מרחוק משרתת בצורה טובה ילדים שיש להם מרחב למידה שקט, תשתיות דיגיטליות, מסך פנוי והורים הפנויים לתמוך ולסייע בתפעול המערכת הדיגיטלית ובניהול שגרת הלמידה בבית.

זאת ועוד, בעקבות השהייה הממושכת בבית עלולים להיווצר **פערים שפתיים חדשים**, ולהתרחב פערים שפתיים שהיו קיימים בעבר, בעיקר בקרב בני מהגרים החשופים לשתי שפות. השהייה הממושכת בבית מביאה להתחזקות השימוש בשפת הבית ולירידה בשימוש בשפה העברית. פער שפתי משמעותי נוסף נעוץ בהפחתת ההזדמנויות לשיח בהקשרים אורייניים וחברתיים.

לאור כל זאת, חלון הזמן העומד לרשותנו, בעשרת השבועות האחרונים של שנת הלימודים, הוא קריטי לצורך סגירת פערים בקרב כלל תלמידי היסודי ובפרט בקרב שכבות הקצה – **תלמידי כיתות א-ב** (השלמת תהליך רכישת הקריאה והכתיבה) **ותלמידי כיתות ו** (פיתוח מסוגלות אוריינית במעבר לחטיבת הביניים).

היערכות מושכלת של בתי הספר ברמה אסטרטגית-ניהולית ופדגוגית עשויה להיות משמעותית ולהביא לכל הפחות לבלימה במגמת התרחבות הפערים, ולכל היותר לסגירתם. לילדים הצעירים כושר ספיגה והחלמה טבעי ורובם יצליחו לסגור את הפערים, אם יוענקו להם המענים המתאימים.

מחקרים מצביעים על שלושה מהלכים אסטרטגיים לשיקום ולסגירת פערים:

1. **הוראה פרסונלית מותאמת לצורכי הפרט** – שינוי דרך ההוראה כך שתתאים לצרכים השונים של התלמידים. הרעיון הוא שכאשר תלמידים נמצאים ברמות שונות, הוראה "ממוצעת" אינה מתאימה לסגירת פערים. התהליכים האפקטיביים הכלולים בהוראה הפרסונלית הם הוראה בקבוצות קטנות, למידת עמיתים ושימוש בטכנולוגיות דיגיטליות ליצירת מענים מותאמים אישית.
2. **הוספת זמני למידה** – הוספת זמן הוראה כפיצוי על אובדן שעות הלימוד. הוספת זמן הוראה אינה מבטיחה שיפור. האפקטיביות תלויה באיכות המענים הניתנים במיקוד על סגירת פערים.
3. **הגמשת תוכנית הלימודים** – תיעודף ומיקוד במיומנויות יסוד ובכלל זה מיומנויות השפה, הקריאה והכתיבה.

אפקט המשבר המתמשך וחוסר הוודאות לגבי סיומו מצריכים היערכות מיוחדת של בתי הספר בשלושה תרחישים:

1. חזרה מלאה לשגרה בבתי הספר.
 2. המשך למידה מקוונת מרחוק.
 3. המשך למידה מקוונת מרחוק בשילוב מפגשי למידה בבתי הספר.
- המתווה שלפניכם נועד לתת מענה לתרחישים האלה. בכל התרחישים, המיקוד שלנו נותר אחיד: בלימת התרחבות הפערים, סגירת פערים אסטרטגית וחיזוק השפה הדבורה והכתובה.

אסטרטגיות פעולה

הלמידה האוריינית בימים אלה אינה רק יעד לימודי, אלא עוגן של חוסן אישי ויציבות. היא מהווה מרחב לשיח אמפתי, לביטוי עצמי ולעיבוד רגשי, תוך שהיא מציידת את התלמידים בכלים חיוניים לתקשורת, ללמידה, להבנת העצמי והאחר ולפיתוח עצמאות תפקודית. עלינו לשאוף לשלב את הלמידה האוריינית באופן אינטגרלי בשגרת היום, בשיעורי עברית ובתחומי הדעת, דרך מגוון ערוצים: בשיח, בקריאה מונחית, בכתיבה, בהאזנה להסכטים (פודקאסטים), בצפייה בסרטונים ובעיון ודין אינטלקטואלי וביקורתי בטקסטים.

בכל שכבות הגיל יש לעודד קריאה להנאה ולעודד כתיבה כמרחב לביטוי אישי, להרחיב ידע עולם ואוצר מילים, לזמן שיח בהקשרים אורייניים וחברתיים.

להלן עקרונות אסטרטגיים ופדגוגיים:

גישה הוליסטית ופרסונלית

1. **הוראה בגישה הוליסטית** – במרכז השיעור יעמוד טקסט שיהווה מצע לקידום כל רכיבי האוריינות הלשונית: קריאה והבנת הנקרא, הבנת הנשמע והבעה בשיח הדבור ובשיח הכתוב, הרחבת ידע עולם, ידע לשוני ואוצר מילים. רצוי לבחור טקסטים רלוונטיים, מעניינים שיעוררו את סקרנותם האוריינית של התלמידים. בעשרת השבועות האחרונים מומלץ לעגן את הלמידה בטקסטים מקוריים: [ספרים](#), [כתבות אקטואליות](#) ו**שירים**.
2. **הוראה בגישה פרסונלית** – מומלץ לצמצם את זמן הלמידה הפרונטלית לטובת הוראה תגובתית בקבוצות קטנות. בעת הזו, יותר מתמיד, חשוב לעצב לתלמידים **מפגשי למידה פרסונליים** המאפשרים מרחב לשיח, להקשבה, לביטוי אישי, לתשומת לב ולהוראה תגובתית מותאמת.
מודל ההוראה "איתי ולידי" מאפשר למורה לפעול כ"מאמן אורייני" המעניק פיגום מדויק לכל לומד ("איתי"), לצד ביסוס מיומנויות של למידה עצמית ושיתופית ("לידי").
"איתי" – הוראה מפורשת בקבוצה קטנה בפרקי זמן קצר של עד 20 דקות.
"לידי" – למידה עצמית או למידת עמיתים בחברותא
מודל ההוראה "איתי ולידי" מתאים להוראה בשגרה בבתי הספר ובהוראה מקוונת מרחוק.

עוגנים בשגרת הלמידה האוריינית

1. **זמן קריאה!** קבעו עוגן יומי של 15 דקות לקריאה אישית או בקריאה בחברותא. עקרון זה מהותי לשיפור הקריאה ואוצר המילים.
2. **עידוד קריאה להנאה** – עודדו קריאה של ספרים להנאה המלווה בתיעוד מסע הקריאה בדרכים מגוונות – ביצירה, בדיבור ובכתיבה. בלמידה המשלבת למידה מקרוב ומרחוק הקפידו שכל תלמיד ותלמיד ישאלו ספר לקריאה.
3. **כתיבה הבעתית ופונקציונלית** – הרחיבו את ההתנסויות בכתיבה אישית, נרטיבית, מידעית, טיעונית ורפלקטיבית בדרכים מגוונות בתלקיטי כתיבה.
4. **קריאה דיאלוגית שיתופית בכיתה** – צרו שגרות של קריאה קולית של ספרי ילדים ונוער. הספרים מעוררים את הרגש ואת הדמיון, מפתחים את המחשבה ומזמנים מרחב לעיבוד מצבים רגשיים וחברתיים, כגון התמודדות עם מצבי חוסר ודאות ושינוי. הספרים יכולים להוות נקודת מוצא נהדרת ללמידה אוריינית – לקריאה, להבנת הנקרא, להאזנה, להבעה בשיח הדבור והכתוב ולטיפול שפה, בתוך הקשר תוכני ותרבותי משמעותי.
 - בחרו ספר אחד מתוך רשימת הספרים המומלצת לכל שכבת גיל.
 - יש לרכוש את הספר שנבחר בעותקים כמספר התלמידים.
 - ראו הנחיות ודגשים לקריאה דיאלוגית שיתופית של ספר בכיתה.
 - שלבו פעילויות של שיח במהלך הקריאה ולאחריה, ופעילויות המעודדות הבעה ביצירה ובכתיבה. לדוגמה: כתיבה בבעיות "דיבור מחשבה ורגש", שיח סביב סוגיות העולות מן הסיפור, שיח על איורים נבחרים מתוך הסיפור, עידוד כתיבה הבעתית וציור בעקבות הסיפור.
 - הסתייעו בפורטל "שמחת הקריאה" לגיוון הפעילויות בקריאה הדיאלוגית השיתופית בכיתה.
 - בלמידה מקוונת מרחוק אפשר להקרין את הספר. במקרה זה, רצוי לבחור ספר שניתן לרכישה בגרסה דיגיטלית.
5. **למידה אוריינית דרך שירים מולחנים** – בחרו מדי יום שירי פזמון בעלי מסר אופטימי המחבר את התלמידים לפס הקול התרבותי שלנו, באופן הרלוונטי לעולמם ולהקשרים התרבותיים. למוזיקה כוח רב בעיצוב ובוויסות רגשות ולכן מומלץ בשלב זה להעדיף שירים מולחנים. שירי הפזמון יכולים להוות מוקד לשיחה וללמידה. [מומלץ להיעזר בתוכנית "פ"סקול חברתי" ובתוכנית "הפוגה עם שיר"]. למידה אוריינית "דרך שירים" מתאימה במיוחד לחודש התקומה.

6. **הערכה** – יש להשהות לעת עתה את השימוש בכלים הסטנדרטים להערכה. יש להעדיף הערכה מעצבת ודינמית המתמקדת בתהליך הלמידה ובתוצריו, באופן מרוכך ואיכותני (כגון תצפית, שיח, תלקיט כתיבה). ראו איגרת המפמ"ר ל**הערכה במצבי חירום**. הערכה זו תהווה בסיס לתכנון ההוראה הפרסונלית.
7. **שעות אישיות** – יש להרחיב את המענים לתלמידים המראים חולשה שפתית ואוריינית וקושי להשתלב בלמידה האוריינית הסדירה בכיתה.
8. **פעילויות הפוגה** – רצוי לשלב בכל שיעור פעילויות הפוגה קצרות המיועדות להירגעות, לאזורור ולאיסוף רגשי וקשבי, לדוגמה: האזנה למוסיקה, דמיון מודרך, פעילות בתנועה ותרגולי קשיבות (Mindfulness). המלצות לפעילויות הפוגה בפורטל תחום דעת עברית: למידה בחירום.
9. **למידה מקוונת מרחוק** – מצורף מצפן פדגוגי לקידום הלמידה האוריינית במרחב מקוון.

משאבים ויוזמות

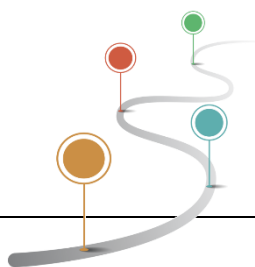
1. **משאבים** – מומלץ להעשיר את המשאבים האורייניים העומדים לרשות המורים והתלמידים. להלן מספר המלצות:
- **רכישה של סביבות דיגיטליות** המיועדות לתרגול שטף קריאה. סביבות אלה מתאימות לכלל התלמידים בכיתות ב-ג ולתלמידים הזקוקים לחיזוק מיומנויות שטף הקריאה בכיתות ד-ו.
 - **רכישת ספרים איכותיים לקריאה דיאלוגית** – רכישת ספרים מומלצים המתאימים לקריאה שיתופית בכיתה בעת הזו ובעשרת השבועות האחרונים של שנת הלימוד. יש לרכוש כל כותר שנבחר בעותקים כמספר התלמידים (רשימת ספרים מומלצים לפי כיתות).
 - **רכישה של ספרי עיון** לילדים המעוררים סקרנות אוריינית והמזמנים העשרת ידע עולם ואוצר מילים ומעודדים קריאה. [ראו מארזי קריאה לפי שכבות גיל בגפ"ן]
2. **יוזמות בית ספריות**
- **שעת סיפור**: מומלץ ליצור שגרות של שעת סיפור במרחבי בית הספר בהתאמה לכיתות השונות. בלמידה מקוונת מרחוק אפשר ששעות הסיפור יועברו בידי סגל בית הספר, מורים ותומכי הוראה. לצורך כך יש לרכוש ספרי קריאה דיגיטליים (ראו המלצות לספרים וקישורים לספרים דיגיטליים);
 - **ספרייה ניידת**: מומלץ ליצור ספרייה ניידת להשאלת ספרים. הספרייה הניידת יכולה לפעול ברחבי בית הספר, בקהילה ואף להגיע לבתי הילדים.

מיקוד

הוראה במצבי משבר מחייבת תיעדוף מושכל של תשתיות השפה ומיומנויות הליבה, לצד נקיטת מהלכים אסטרטגיים ופדגוגיים מתאימים. תיעדוף זה נועד להבטיח רציפות התפתחותית, למנוע נסיגה לימודית ולאפשר סגירת פערים אסטרטגית בקרב כלל התלמידים.

המתווה שלפניכם מפרט את המענים האורייניים המומלצים לפי שכבות הגיל:
כיתות א, כיתות ב-ג, כיתות ד-ה וכיתות ו.

כיתות א

מיקוד בלמידה האוריינית

השלמת תהליך רכישת הקריאה והכתיבה בקרב כלל התלמידים.

המלצות אסטרטגיות-ניהוליות

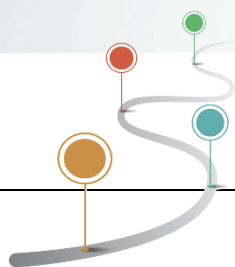
- יש לתעדף את המיקוד בשכבת כיתות א לצורך השלמת תהליך רכישת הקריאה והכתיבה עד לסוף שנת הלימודים.
- צמצום הפערים בשלב זה הוא חסכוני ואפקטיבי פי כמה מהתערבות מאוחרת. תיעדוף זה כולל מספר מהלכים אסטרטגיים:
1. הרחבת שעות הלמידה של השפה העברית בכיתות א.
 2. איתור תלמידים שצברו פערים ברכישת אבני היסוד ותגבורם בשעות אישיות.
 3. גיוס הון אנושי משלים לטובת תמיכה בלמידה האוריינית בכיתה א.
 4. הצטיידות בספרים לראשית הקריאה לעידוד קריאה.

המלצות פדגוגיות

רכישת יסודות הקריאה והכתיבה

1. יש לבצע אופטימיזציה של קצב ההוראה לצורך האצת תהליך רכישת סימני הניקוד. לציין שאין במהלך זה בכדי לפגום באיכות ההוראה, אלא בהפחתת התנסויות מתוך ספר הלימוד תוך הפעל שיקול דעת.
2. יש לערוך מיפוי דינמי וממוקד לצורך זיהוי רמת השליטה בידע האלפביתי, בפענוח, בדיוק ובכתיב. המיפוי יהווה בסיס לתכנון ההוראה הפרסונלית בקבוצות הלימוד. (אפשר להסתייע בלוח צירופים ומילים לפי סימני ניקוד או קריאה קולית של מילים ומשפטים קצרים). הערכה מסוג זה ניתנת ליישום גם בהוראה סינכרונית מרחוק.
3. יש לקיים הוראה מפורשת ושיטתית של הצופן האלפביתי ויישומו בפענוח פונולוגי של טקסטים קצרים ובכתיבה.

4. הוראת הצופן האלפביתי תיעשה בקבוצות קטנות בהתבסס על מודל ההוראה "איתי ולידי". בדרך זו נאפשר התקדמות בקצב אישי.
- בלמידה "איתי"** המיקוד יהיה בידע סימני ניקוד, פענוח מדויק של מילים, משפטים וקטעים קצרים, העלאת משמעות, ידע לשוני, כתיב וכתב.
- בלמידה "לידי"** התלמידים יתנסו בלמידה פעילה ועצמאית בקריאה, בכתיבה, בהאזנה לספרים דיגיטליים או לשעות סיפור.
5. **גישה רב־חושית בהוראה ובלמידה** – שלבו למידה פעלתנית וחוויתית, משחקית, יצירה ותנועה.
6. **עידוד כתיבה** – יש לעודד את התלמידים לכתוב כפי שהם שומעים, תוך מתן לגיטימציה לטעויות כחלק טבעי מתהליך הלמידה. הצעות להתנסויות בכתיבה: כתיבת רשימות מילים בהקשר תמטי, כתיבת מילים ומשפטים לתמונה, סידור תמונות ברצף וכתיבת משפטים, כתיבת סיפורים, כתיבת מחשבות, משאלות, רגשות, הטלת קוביות דיגיטליות וחיבור משפטים וסיפורים ועוד (ראו [הצעות לעידוד כתיבה](#) בפורטל: הוראה השפה העברית בכיתה א).
7. **עידוד קריאה** – יש לעודד קריאה של ספרי ילדים המתאימים לראשית הקריאה. מומלץ להסתייע בתוכנית "[מסע אורייני בספריה של מיריק שניר](#)". התוכנית משלבת התנסויות בקריאה של ספרי ילדים המוכרים להם מילדותם. התוכנית מלווה בהנחיות ובהדגמות. [הספרים נגישים גם בצורה מקוונת](#) (הצעה לפעילות לספר [קופסת קרטון](#)).
8. **קריאה דיאלוגית שיתופית של ספרי ילדים** – לצד תהליך רכישת הצופן האלפביתי, יש להעניק מקום מרכזי לקריאה בקול של ספרי ילדים איכותיים. פרקטיקה זו חושפת את התלמידים למשלב לשוני גבוה, למבנים תחביריים עשירים ולתכנים מורכבים שהם עדיין לא מסוגלים לקרוא בכוחות עצמם. בכך, הקריאה המשותפת מרחיבה את האופק התרבותי והאינטלקטואלי ומבססת את התשתית הקוגניטיבית להבנת הנקרא (ראו [המלצות לספרים](#)).

כיתות ב-ג

מיקוד בלמידה האוריינית

1. ביסוס מיומנויות שטף הקריאה (דיוק, קצב ופרוזודיה) – מעבר מפענוח מקוטע ומאומץ לקריאה שוטפת, רהוטה והבעתית.
2. הרחבת אוצר מילים והידע המורפולוגי.

המלצות אסטרטגיות ניהוליות

- בכיתות ב-ג יושם דגש על ביסוס מיומנויות שטף הקריאה כמהלך אסטרטגי למניעת פערים. המחקר מצביע על שטף הקריאה כתשתית חיונית להבנת הנקרא; ללא אוטומטיזציה של הפענוח לא תתאפשר פניות קוגניטיבית להבנת הנקרא ולעיבוד מעמיק של הטקסט.
1. תיעדוף גמיש של מערכת השעות לטובת 'מרתון אוריינות' בעשרת השבועות האחרונים של השנה.
 2. ניתוב משאבים מבוסס נתונים – תגבור שעות אישיות לתלמידים המראים חולשה בתהליכי הקריאה הבסיסיים.
 3. רכישה של סביבות דיגיטליות לתרגול שטף קריאה.

המלצות פדגוגיות

- בשלב זה בהתפתחות הקריאה יש לתת קדימות לביסוס מיומנויות של שטף הקריאה:
- בכיתות ב:** יש לקיים מרתונים בקריאה לשיפור הדיוק והאוטומטיזציה.
- בכיתות ג:** מיקוד במעבר לקריאת הכתיב הבלתי מנוקד. יש להקנות אסטרטגיות לקריאת הכתיב הבלתי מנוקד, תוך הסתמכות על ההקשר התחבירי והסמנטי לצורך פיצוי על היעדר הניקוד. להלן הצעות דידקטיות:
- ✓ תרגלו עם התלמידים קריאה בזיקה להבנת הנקרא, ודאו שהתלמידים מסוגלים לקרוא את הטקסט לפני שאתם מזמינים אותם להעמיק בו למטרות שונות.
 - ✓ אתרו שגיאות פענוח נפוצות וחקרו טעויות קריאה עם התלמידים. עודדו שיח מטה-לשוני ואסטרטגי והשלימו פערי ידע. ניתוח איכותני של מבנה השפה מפתח אסטרטגיות לבקרה ומאפשר סגירת פערי ידע בזמן אמת.
 - ✓ הרחיבו בסיסי ידע אורתוגרפי ולשוני (על אודות מבנה המילה ומשמעותה) ובקרה על הקריאה, שהן התשתיות לדיוק בקריאה.
 - ✓ טפחו מודעות מורפולוגית דרך חקירת מילים (משפחות מילים, תבניות צורניות). הבנת הקשר המבני והסמנטי מקלה על הפענוח ותורמת להרחבת אוצר המילים. צרו עם התלמידים רשימות של מילים שיש להן "מנגינה דומה" על בסיס דמיון פונולוגי ומורפולוגי. תרגלו קריאה רציפה של רשימות המילים [ראו [דוגמאות ללוחות אימון פונולוגיים ומורפולוגיים](#)].
 - ✓ הזמינו אותם לתרגל כתיבת מילים באופן המיישם את הידע שרכשו בחקירה הלשונית שביצעו (לא מומלץ לתרגל כתיבת מילים על בסיס שינון).
 - ✓ הציעו לתלמידים להקליט את קריאתם, להאזין לה ולבצע הערכה עצמית של הדיוק וההנגנה. הגיבו להקלטות הקוליות.
 - ✓ הזמינו את התלמידים לתרגל קריאה בדרכים מגוונות.
 - ✓ מומלץ להסתייע ביחידת ההוראה "קריאה מהנה!".

אתרו הזדמנויות להקשיב לתלמידים קוראים לצורכי הערכה ולתכנון ההוראה המו-אמון. ✓

כיתות ד-ה

מיקוד בלמידה האוריינית

1. שכלול כישורי ההפקה וההבנה של טקסטים מסוגות שונות.
2. ביסוס הידע הלשוני: הרחבת אוצר מילים והעמקת הידע המורפולוגי והתחבירי.

המלצות אסטרטגיות-ניהוליות

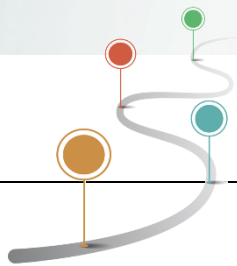
איתור תלמידים שצברו פערים בלמידה האוריינית, והרחבת המענים במסגרת הלמידה בכיתה ובשעות אישיות.

המלצות פדגוגיות

- ✓ צרו שגרות של קריאה שיתופית של טקסטים מרחיבי דעת ומעוררי מחשבה (בהוראה מונחית בקבוצה קטנה או בלמידת עמיתים).
 - ✓ זמנו התנסויות בעיון ובדיון, המלוות בהבעת דעה מבוססת ומנומקת ובחשיבה ביקורתית.
 - ✓ למדו בצורה מפורשת תהליכי ניטור הבנה ובקרה על הקריאה. יש להקנות אסטרטגיות של ניטור הבנה במהלך הקריאה: זיהוי 'נקודות שבר' בהבנה, שאילת שאלות על הטקסט וכתיבה המלווה את הקריאה.
 - ✓ למדו באופן ישיר אסטרטגיות כגון ניבוי, שאילת שאלות,
 - ✓ הרחיבו את ההתנסויות בכתיבה רפלקטיבית: תנו מקום מרכזי לכתיבה אישית כגון כתיבה ביומן אישי, כתיבת שירים או יצירת 'לוח השראה' דיגיטלי המשלב מילים ותמונות המבטאות תקווה ועוצמה.
 - ✓ מומלץ להסתייע ביחידות ההוראה "**מטקסט לשיעור**" – קריאה אינטראקטיבית ודיגיטלית של כתבות בכיתה. יחידות ההוראה משלבות מצגות להוראה ופעילויות לתלמידים. יחידות ההוראה מתאימות להוראה בכיתה ולהוראה מקוונת מרחוק, להוראה מונחית, ללמידת עמיתים ולמידה עצמית.
- [יחידות ההוראה האינטראקטיביות והדיגיטליות](#) פותחו במיוחד לצורך אתגרי השעה. יחידות ההוראה יתפרסמו מעת לעת בפורטל: [קריאה מהנה!](#) וגם ביישומים בפורטל: [בינה מלאכותית בשירות החינוך הלשוני](#).

בלמידה מקוונת מרחוק

- ✓ נצלו את מרחב הלמידה המקוון והדיגיטלי לכתיבה שיתופית במסמכים שיתופיים, המאפשרים דיאלוג בין לומדים תוך כדי תהליך ההפקה.
- ✓ בחדרים הסינכרוניים, הפכו את למידת העמיתים לזירה שבה הם קוראים יחד טקסטים, חוקרים אותם ומציגים את תוצריהם (פרזנטציה) בפני הכיתה. זירת הלמידה בחדרים יכולה לשמש גם במה לפרזנטציות אישיות של התלמידים.

כיתות ו

מיקוד בלמידה האוריינית

1. שכלול ההבנה וההפקה של טקסטים מורכבים: פיתוח יכולות פרשנות ואינטגרציה של מידע ממקורות מגוונים (טקסטים כתובים, חזותיים וקוליים).
2. פיתוח מיומנויות המאה ה-21: מכוונות עצמית בלמידה, אוריינות דיגיטלית וחשיבה ביקורתית.
3. פיתוח הכתיבה ככלי לביטוי עצמי ולהשתתפות חברתית: מעבר מכתיבה תיאורית לכתיבה מבוססת ומנומקת המבטאת עמדה אישית.

המלצות אסטרטגיות ניהוליות

1. בשבועות האחרונים של שנת הלימודים, מוקד העשייה האוריינית בכיתות ו יופנה לטיפול האוטונומיה של הלומד ולביסוס החוסן האורייני. מטרה זו תושג דרך התנסויות המכינות את התלמידים לדרישות האקדמיות והחברתיות של חטיבת הביניים.
2. איתור תלמידים שצברו פערים בלמידה האוריינית, והרחבת המענים במסגרת הלמידה בכיתה ובשעות אישיות.

המלצות פדגוגיות

- ✓ בחרו טקסטים מעניינים מרחיבי דעת המזמנים דיון בסוגיות סביבתיות, חברתיות, ערכיות. השתמשו בטקסט כ'מעבדה' לחקירת ערכים חברתיים.
 - ✓ הקדישו זמן למהלכים של למידת עמיתים סביב טקסטים מורכבים. עודדו עיון ודיון מעמיק המזמנים חילופי דעות, סיכום והערכה ביקורתית של מקורות מידע.
 - ✓ משימות ביצוע ארוכות טווח: תכננו למידה המבוססת על פרויקטים הדורשים ניהול זמן ועצמאות, כגון למידת חקר, יומן מסע קריאה ופרזנטציה.
 - ✓ אוריינות הצגתית: תכננו פעילויות חקר נושא והצגתו מול קהל (פרזנטציה) תוך שימוש במיומנויות טיעון.
 - ✓ יצירת הסכת (פודקאסט): למדו מיומנויות הפקת תוכן דבור מובנה סביב סוגיות חברתיות או ספרותיות.
 - ✓ למדו בצורה מפורשת אסטרטגיות למיזוג מידע (כתיבת תוצר חדש המבוסס על שילוב ומיזוג מידע משני מקורות שונים).
- מיומנות אלה יקדמו מעבר מוצלח לחטיבת הביניים.

העמדנו לרשותכם מרחב ייעודי בפורטל הפדגוגי "[למידה בשעת חירום](#)" שבו מרוכזים חומרי הוראה מומלצים המתאימים לשעת חירום. הפורטל מתעדכן מעת לעת בחומרי הוראה חדשים שפותחו בהתאמה לעת הזו.

בתוך מציאות מורכבת ומשתנה, המקצועיות והרגישות שלכם הן המצפן המוביל את תלמידינו. אנו סומכים עליכם כי תדעו לצקת לתוך המתווה את המענה המדויק ביותר עבור כל תלמידה ותלמיד. זכרו שאנחנו כאן לצידכם – לליווי, לתמיכה ולחשיבה משותפת, לתכנון ולמציאת מענים ייחודיים לאתגרי השעה. מייחלים לימים של שגרה ברוכה ובשורות טובות,

ד"ר לימור קולן

מפמ"ר עברית בגיל הרך וביסודי

וצוות החינוך הלשוני